

Møte torsdag den 3. juni kl. 14.43

President: Å s a E l v i k

D a g s o r d e n (nr. 35):

1. Innstilling fra samferdselskomiteen om lov om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (Innst. O. nr. 79 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 65 (2003-2004))
2. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om midlertidig lov om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere i Statens kartverk som går over til privat aktør (Innst. O. nr. 77 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 67 (2003-2004))
3. Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i folketrygdloven (Innst. O. nr. 80 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 57 (2003-2004))
4. Referat

S a k n r . 1

Innstilling fra samferdselskomiteen om lov om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (Innst. O. nr. 79 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 65 (2003-2004))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, sjå side 492)

S a k n r . 2

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om midlertidig lov om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere i Statens kartverk som går over til privat aktør (Innst. O. nr. 77 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 67 (2003-2004))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, sjå side 493)

S a k n r . 3

Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i folketrygdloven (Innst. O. nr. 80 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 57 (2003-2004))

Presidenten: Etter ønske frå sosialkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir avgrensa til 5 minutt til kvar gruppe og 5 minutt til statsråden.

Vidare vil presidenten foreslå at det blir gitt høve til tre replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av Regjeringa innanfor den fordelte taletida.

Vidare blir det foreslått at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inn-til 3 minutt.

– Det blir sett på som vedteke.

Harald T. Nesvik (FrP) [14:45:37] (ordfører for saken): De forslag til endringer som framkommer i Ot. prp. nr. 57 for 2003-2004, som vi nå har til behandling, må

vel i all hovedsak sies å være av teknisk karakter, eller endringer som følge av tidligere fattede vedtak i storting eller odelsting. Det er heller ikke de store uenighetene i innstillingen som foreligger fra komiteens side, bortsett fra på et par mindre områder. Jeg vil derfor bare gå igjen-
nom noen av de forslag til endringer i folketrygdloven som er fremmet i proposisjonen.

I forbindelse med at man endret opptjeningsstiden for å kunne få rett til sykepenger fra to til fire uker, ble ikke folketrygdloven § 8-24 tredje ledd, som omhandler retten til egenmelding, endret tilsvarende. Dette foreslås nå endret. Dette skjer som en konsekvens av at flertallet, bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, endret opptjeningsstiden fra to til fire uker ved behandlingen av Ot. prp. nr. 10 for 2003-2004. Fremskrittspartiet var sterkt imot denne utvidelsen av opptjeningsperioden da dette var til behandling i Stortinget, men må bare akseptere at Arbeiderpartiet gjennom sitt samarbeid med regjeringspartiene sørget for at dette fikk flertall.

Jeg vil heller ikke sette i gang en ny debatt om dette temaet på det nåværende tidspunkt, da saken allerede er tapt gjennom de vedtak som er fattet.

Regjeringen foreslår videre at trygdekontorene skal gis hjemmel til å kunne fatte vedtak om rehabiliteringspenger i ventetiden i forbindelse med at det fremmes krav om yrkesrettet attføring. Dette støttes av en enstemmig komite. Det foreslås videre en presisering i § 12-12 andre ledd første punktum for å tydeliggjøre at ventetiden for rett til friinntekt også gjelder ved innvilgelse av høyere uføregrad. Dette må etter komiteens flertalls mening anses å være en presisering av gjeldende praksis og ikke ny politikk. I den forbindelse er det grunn til å vise til det som framkommer i forbindelse med behandlingen av Ot. prp. nr. 102 for 2001-2002 kapittel 6.3, Regler for revurdering/fastsetting av ny uføregrad, der det står:

«Fra første mai 1997 ble friinntektsbeløpet hevet fra et halvt til et helt grunnbeløp. Det må ha gått ett år fra innvilgelse til pensjonisten kan ha inntekt på inntil ett grunnbeløp uten at uføregraden blir revurdert. Det inntreer en ny ventetid på ett år hver gang det blir fattet vedtak om endring (revurdering) av uføregraden.»

Komiteens flertall, bestående av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at hensikten med friinntektsordningen er å stimulere til, samt å legge til rette for, aktivitet og bibehold av arbeidstilknytningen for uføretrygdede. Dette flertallet viser til at en gjennom en rekke henvendelser er blitt gjort kjent med at praktiseringen av friinntektsordningen synes å være komplisert og basert på uoversiktlig regelverk. Flertallet fremmer derfor forslag om å be Regjeringen gjennomgå og legge fram en oversikt over en evaluering av regelverket for friinntektsordningene knyttet til de ulike trygde- og stønadsordningene basert på folketrygden.

Senterpartiet varsler i innstillingen at de vil stemme imot endringen i § 12-12, og begrunnelsen for dette antar jeg at de selv vil frambringe.

Afshan Rafiq (H) [14:49:20]: Jeg synes det er gledelig at et flertall slutter seg til de lovendringene som er foreslått i denne odelstingsproposisjonen. Endringene innebærer at vi får en nødvendig klargjøring og forenkling av regelverket. Jeg finner imidlertid grunn til å kommentere to punkter i innstillingen.

Jeg vil først vise til den begrunnelse Regjeringen gav i Ot. prp. nr 10 for 2003-2004 for å utvide opptjeningstiden for rett til sykepenger fra to uker til fire uker:

«Med bare to ukers opptjeningstid, og med sykepengerrettigheter i inntil tre måneders avbrekk fra arbeidet, omfattes også mange med svak og sporadisk tilknytning til arbeidslivet av sykepengeordningen. Riktignok er det et vilkår at arbeidsuførheten må ha medført tap av pensjongivende inntekt, men uten sterke holdepunkter for det motsatte vil man som oftest måtte legge til grunn at dette kravet er oppfylt. Departementet mener at det bør stilles krav om en noe sterkere tilknytning til arbeidslivet for å falle inn under sykepengeordningen. Det foreslås derfor å øke opptjeningstiden fra to uker til fire uker.»

Det er ingen grunn til å se på dette som et brudd på avtalen om et inkluderende arbeidsliv. Dette er små og rimelige endringer. Disse små endringene er med på å bidra til at vi kan opprettholde verdens beste sykelønnsordning, med full lønn fra første dag.

Jeg mener vi må ha lov til å stille krav til at det er et rimelig forhold mellom det man yter, og det man får igjen. Jeg mener også at utvidelsen av opptjeningstiden er et fornuftig tiltak med tanke på de utfordringer det er pekt på i forhold til velferdsordninger som følge av EØS-utvidelsen. Det er også grunn til å påpeke at endringene samlet antas å medføre årlige besparelser for folketrygden på om lag 90 mill. kr.

Jeg vil videre kort kommentere flertallets forslag om å pålegge Regjeringen å evaluere regelverket for friinntektsordningene. Forslaget bygger etter mitt syn på feilaktige premisser. Friinntekten er ikke, slik flertallet hevder, begrunnet i hensynet til å beholde tilknytningen til arbeidslivet. Den er derimot å betrakte som et «toleransebeløp» for å unngå at uføregraden må justeres for ofte.

Flertallet skriver i sine merknader at praktiseringen av friinntektsordningen «synes å være komplisert og basert på et uoversiktlig regelverk».

Med de lovendringene som nå vedtas, fjernes de uklarheter som måtte være til stede i regelverket, og jeg er glad for at en samlet komite støtter opp om dette.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [14:52:20]: Dagens lovendringer er en fortsettelse av Regjeringens arbeid med å klargjøre og forenkle folketrygdloven.

Kristelig Folkeparti slutter seg til denne målsettingen og de konkrete forslagene i samleproposisjonen.

Under behandlingen av Ot.prp. nr. 10 for 2003-2004 ble opptjeningstiden for rett til sykepenger utvidet fra to til fire uker, for å målrette sykepengeordningen bedre mot personer som har en stabil tilknytning til arbeidslivet.

Det gis full kompensasjon fra første dag. Ordningen er en justering av kriteriene, men ikke en svekkelse av sykelønnsordningen.

Retten til egenmelding i § 8-24 bør følge de samme tidsfrister, og endringen blir derfor en konsekvens av at opptjeningstiden for rett til sykepenger ble vedtatt utvidet fra to til fire uker.

SV og Senterpartiet mener denne utvidelsen er en innstramming i sykelønnsordningen, og viser til intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv, IA-avtalen.

Det er viktig å understreke at Regjeringen og partene i arbeidslivet er enige om å videreføre IA-avtalen ut den avtalte perioden, til utgangen av 2005.

Selv om en kan se positive trender i enkelte IA-bedrifter, er det en kjensgjerning at en ikke har nådd målsettingen om en reduksjon på 20 pst. Sykefraværet har økt med over 10 pst. Dette bekymrer Kristelig Folkeparti, og vi vil i en senere sak stille sterkere krav til både arbeidstaker, arbeidsgiver og lege.

En samlet komite støtter forslaget om at det kan gis rehabiliteringspenger i ventetiden som kan oppstå fra det tidspunkt det er framsatt et krav i Aetat om yrkesrettet attføring. Kristelig Folkeparti mener det er svært viktig at det ikke oppstår stans i ytelsene mens en venter på andre ytelser.

Kristelig Folkeparti er fornøyd med at sosialministeren i et brev til Rikstrygdeverket er opptatt av at flere grupper ikke skal få unødig stans i sine ytelser. Jeg siterer fra brevet av 28. april i år:

«Dersom det er personer som var omfattet av overgangsreglene som fortsatt ikke har fått krav om yrkesrettet attføring, tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon, må disse sakene ferdigbehandles umiddelbart.»

Når det gjelder § 12-12 andre ledd første punktum, er det en tydeliggjøring av at ventetiden for rett til friinntekt også gjelder ved innvilgelse av høyere uføregrad. Dersom en person får høyere uføreprosent, er det fordi han ikke klarer å arbeide så mye som tidligere.

Rett til friinntekt blir som før, da det er viktig, ikke minst av sosiale grunner, at en har en viss tilknytning til arbeidslivet.

Ola D. Gløtvold (Sp) [14:55:36]: Noen korte merknader til dette med å utvide retten til sykelønnsordning ved å stramme inn fra to til fire uker når det gjelder yrkestilknytning. Vi mente at dette brøt med intensjonene i IA-avtalen, og stemte derfor imot dette på et tidligere tidspunkt, og vi er fortsatt av den oppfatning at dette ikke burde ha vært gjort på denne måten.

Så noen ord til § 12-12 andre ledd første punktum, som vi ønsker å stemme imot. Intensjonen med friinntektsordningen har vært og bør fortsatt være å stimulere til og legge til rette for aktivitet og bibehold av arbeidstilknytning for uføretrygdde. Slik en nå får endringen i § 12-12, så blir det en presisering og en lovfesting av en praksis som vi ikke ønsker å støtte. Vi ber da sammen med et flertall, her bestående av Arbeiderpartiet, Framskrittspartiet og SV, om at Regjeringen gjennomgår og

legger fram en oversikt over og en evaluering av regelverket for friinntektsordningene knyttet til de ulike trygde- og stønadsordninger som er basert på folketrygden.

Vi mener at en slik gjennomgang er nødvendig, og at en da i innledningen til dette ikke bør støtte en ordning som går på at en ved høy uføregrad mister muligheten til kontakt med arbeidslivet i et helt år. Vi mener at det bør være en kontinuitet i dette, og dersom det skulle være en begrensning første året etter forhøyelse av uføregrad, så bør dette begrense seg til en differanse mellom grunnbeløpet og det forhøyelsen av uføretrygden representerer. Vi vil derfor, som sagt, stemme imot den endringen som er foreslått i § 12-12 andre ledd første punktum.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Harald T. Nesvik (FrP) [14:57:35]: Jeg skal være veldig kort. Grunnen til at jeg tar ordet, er representanten Afshan Rafiqs påstand om at friinntektsbeløpet er et «toleransebeløp». Det er det altså ikke, ut fra flere partiers innlegg i denne sal gjennom tidene. Friinntektsbeløpet har vi nettopp fordi man skal kunne ha en viss tilknytning til arbeidslivet, slik at man raskere skal kunne komme tilbake igjen. Så det ses ikke som et toleransebeløp, i hvert fall ikke fra Fremskrittspartiets side, men som nettopp en mulighet til å komme tilbake igjen i jobb. Det var for en tid tilbake foreslått opprettet et toleransebeløp på 10 pst. av grunnbeløpet i folketrygden. Det stemte Stortinget ned, og man opprettholdt fribeløpet.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 3.

(Votering, sjå side 493)

Geir-Ketil Hansen overtok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1–3.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v

om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart

I

I lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-1 annet ledd skal lyde:

Det skal betales gebyr for registrering i luftfartøyregisteret. Departementet gir forskrifter om fastsettelse av gebyrene.

§ 4-5 første ledd nytt nr. 4 skal lyde:

4. *når fartøyet ikke er forsikret i henhold til bestemmelsene i luftfartsloven.*

§ 7-4 tredje ledd skal lyde:

Departementet fastsetter de vilkår som må oppfylles av tjenestegjørende i flysikringstjenesten, og gi regler om sertifikat for slik tjeneste. I forskriftene kan det også stilles krav til vandel.

§ 7-24 første ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om adgangen til og ferdselen på landingsplasser og om luftfartøyers opphold på disse. I forskriftene kan det også stilles krav til vandel.

§ 13-5 oppheves.

Ny § 13-9 skal lyde:

§ 13-9 Beredskap

For å sikre nødvendig nasjonal beredskap i krig, ved krise, og i andre ekstraordinære situasjoner, kan departementet pålegge aktører innen luftfarten å yte bistand i form av

- a) *beredskapsplanlegging,*
- b) *gjennomføring av eller deltagelse i øvelser og militære luftoperasjoner,*
- c) *fysisk sikring av viktige installasjoner,*
- d) *transporttjenester i alle ledd av transportkjeden,*
- e) *samarbeid med andre nasjonale, utenlandske eller internasjonale aktører, eller*
- f) *rapportering eller utveksling av informasjon.*

Medfører et pålegg vesentlige kostnader for den det er rettet mot, og disse ikke oppveies av motsvarende fordeler, skal departementet fastsette et rimelig vederlag for dette.

Departementet kan gi forskrifter som presiserer blant annet hvem som i tilstilfelle skal anses som en aktør innen luftfarten ved anvendelse av bestemmelsen her, regler for utmåling av vederlag og forholdet til beredskapsplanlegging etter annen lovgivning.

§ 15-3 skal lyde:

Departementet bestemmer hvilken myndighet som skal være luftfartsmyndighet etter denne lov.

Departementet kan bestemme at kompetanse til å fatte enkeltvedtak etter bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, kan delegeres til luftfartsforeninger, selskaper som er direkte eller indirekte heleid av staten, samt private sakkyndige. I tilknytning til delegasjon etter første punktum, skal det samtidig utpekes et organ i den ordinære luftfartsforvaltningen som er klageinstans for slike enkeltvedtak.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

midlertidig lov
om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere i
Statens kartverk som går over til
privat aktør

§ 1 Formål

Formålet med denne loven er å gi overgangsbestemmelser for arbeidstakernes rettigheter i forbindelse med virksomhetsoverdragelsen fra Statens kartverk til privat aktør.

§ 2 Lovens virkeområde

Denne loven gjelder for de ansatte i Statens kartverk som ved virksomhetsoverdragelsen går over til privat aktør.

§ 3 Fortrinnsrett til ny stilling i staten. Ventelønn

Tjenestemannsloven 4. mars 1983 nr. 3 § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og rett til ventelønn skal gjelde for arbeidstakere som blir oppsagt av grunner som nevnt i tjenestemannsloven § 13 nr. 1 bokstavene a, b og c, og som var omfattet av disse bestemmelsene før overgangen. Eventuelle ventelønnskostnader skal dekkes av privat aktør gjennom refusjonsplikt.

§ 4 Ikrafttredelse og opphør

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Loven opphører å gjelde tre år senere.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slike vedtak:

A .

L o v

om endringer i folketrygdloven

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-24 tredje ledd innledningen skal lyde:

Egenmelding kan likevel nyttes når vedkommende har vært i arbeid i *fire* uker etter avbruddet, dersom avbruddet skyldtes

§ 10-8 fjerde ledd skal lyde:

Det kan også ytes rehabiliteringspenger i en begrenset periode *fra det tidspunkt det er fremsatt et krav i Aetat om yrkesrettet attføring.*

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 12-12 andre ledd første punktum skal lyde:

Når det er gått ett år siden ytelsen ble innvilget *eller uføregraden forhøyet*, kan en person ha en årlig pensjonsgivende inntekt på opptil grunnbeløpet (friinntekt) uten at uføregraden skal revurderes.

Presidenten: Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes mot 5 stemmer.

Videre var innstillet:

§ 12-12 tredje ledd innledningen skal lyde:

Mottakere av *uførepensjon beholder* retten til ytelsen selv om den reduseres eller faller helt bort

§ 12-13 nr. 1 tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsene i § 10-10 tredje ledd, fjerde ledd og femte ledd *første og tredje punktum*, §§ 10-11, 10-14 og 10-15 kommer tilsvarende til anvendelse på tidsbegrenset uførestønad.

I kapittel 22 skal innholdsfortegnelsen strekpunkt 10 oppheves.

§ 22-12 tredje ledd nytt andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder ved utbetaling av tidsbegrenset uførestønad for perioder hvor medlemmet har mottatt rehabiliteringspenger eller attføringspenger.

I innholdsfortegnelsen til kapittel 25 skal nytt strekpunkt 11 lyde:

- opplysningsplikt ved saker etter lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere står i § 25-10a,

II

Ikraftredelse. Overgangsbestemmelser

1. Endringene i folketrygdloven §§ 8-24, 12-12, 12-13 og 22-12 og endringene i innholdsfortegnelsen til kapitlene 22 og 25 trer i kraft straks.
2. Endringen i § 10-8 trer i kraft 1. juli 2004. Departementet fastsetter overgangsregler i forskrift.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Videre var innstillet:

B.

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå og legge frem en oversikt over og en evaluering av regelverket for friinntektsordningene knyttet til de ulike trygde- og stønadsordninger basert på folketrygden.

Presidenten: Stor bokstav B blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

S a k n r . 4

Referat

1. (115) Framlegg frå stortingsrepresentantane Magnhild Meltveit Kleppa og Per Sandberg om lov om endring i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. (sosialtjenesteloven) (§ 10-3) og lov om endring i lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester (§ 8-3) (Dokument nr. 8:78 (2003-2004))
2. (116) Forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik og Øystein Hedstrøm om lov om endring i lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (Dokument nr. 8:79 (2003-2004))
Enst.: Nr. 1 og 2 sendes sosialkomiteen.

Møtet hevet kl. 15.05.
